

כאיל תערוג גליון 15 וארא תשע"ד

פנינים על פרשיות השבוע וענינא דיומא, ממרן רבן של ישראל רבנו
בעל האילת השחר שליט"א, מספריו הק' ומכתבי תלמידים

מתורת הפרשה

ושרץ היאר צפרדעים ועלו ובאו בביתך ובחדר משכבך ועל מטתך ובבית עבדיך ובעמך ובתנוריד ובמשארותיך. (וארא ז, כח)

בפסחים נ"ג ב' איתא, עוד זו דרש תודוס איש רומי מה ראו חנני' מישא' ועזרי' שמסרו עצמם על קדושת ה', נשאו ק"ו מצפרדעים ומה צפרדעים שאין מצווים על קידוש ה' כתיב בהו ועלו ובאו וגו' ובתנוריד ובמשארותיך, אימת משארות מצויות אצל תנור הוי אומר בשעה שהתנור חם, אנו שמצווים על קדושת השם על אחת כמה וכמה, ועי"ש ברש"י ותוס'.

ולכאורה הצפרדעים לא עשו את מעשיהם ע"י בחירה וגם אין להם דעת אלא כך גזר הקב"ה ואיך שייך ללמוד מהם, ועי"כ צ"ל דהנה כל הנבראים נבראו עם טבע, וטבע הצפרדעים אינו להכנס לאש ואם הקב"ה ה' גוזר שישנו את טבעם לא ה' שום הוכחה אבל הא לא נשתנה טבעם דטבעם נשאר כמקודם, אלא דאעפ"כ ה' ציווי שיכנסו, ואם כי ודאי שהם עושים כל מה שגוזרים עליהם אמנם הקב"ה בראם עם טבע ובה גופא שה' ציווי לעשות היפך טבעם הוא משום דתכלית הנבראים שיצא קידוש ה', ומזה למדו חנני' מישא' ועזרי' להשרף אע"פ שלא היו מצווין בזה, והי' מקום לומר שיותר כדאי לחיות ולמלא תפקידים ע"י חייהם שכולו במצוות ובמעשים טובים, אז הק"ו שנשאו ומה נבראים דתכלית בריאתם הוא מה שהם משמשים בתור נברא שלא להשרף, וזה מש"כ כי הוא צוה ונבראו, והציווי הוא תפקידים, מ"מ למלא תפקיד מקדש ה' שוקל יותר מתפקידים לשמש שימוש הרגיל, עאכ"כ מי שמצווה במצות קידוש ה', ואע"פ דבאופן זה אין מחויבין למסור עצמם למיתה מ"מ כל עבודתם ותפקידם בעבודת ה' בטל נגד התכלית של קידוש ה' בצורה של מסירות נפש. (ימלא פי תהלתך תפילה עמ' תי"ג)

ענין בפרשה – פיקוח נפש

בענינים חמורים אלו של פיקוח נפש ועניני רודף מצאנו כמה ענינים מחודשים במשנת רבנו שליט"א שהובאו ע"י תלמידו הגאון רבי יוסף אריה לורינץ שליט"א בספרו 'משנת פיקוח נפש'. והבאנו כאן רק את דברי רבנו, ולא את כל המו"מ הנפלאים שמופיעים בספר שם.

מלאכה דאורייתא במלחמת המפרץ

מו"ר הגרא"ל שטיינמן שליט"א היה מורה לשואלים אותו שאסור לעשות מלאכה דאורייתא עבור איטום החדרים בזמן האזעקה בשבת. והיינו דהיה סובר שדבר זה רחוק טובא מפקו"י. (עמ' ל"ב)

ונבנותן טעם להביא כאן, שבעת שרבנו קיבל גלויה מטעם המדינה ובה נאמר שעליו לקחת מסכות אב"כ מחמת האיומים מאיראן. ביקש לשאול את מרן הגר"ח"ק האם לקחת. בתחילה אמר הגר"ח"ק שהוא צריך להכריע בעצמו. והמשיך ואמר פעם שעברה לא לקחנו ואמרנו שזה לפורים, האם הוא לקח פעם שעברה שהי' איומים מעירק, ולפי"ז נדע אם סבור שצריך לקחת, והאמת שרבנו גם בפעם הקודמת לא לקח בעד עצמו ורק הסכים שהרבנית תקח לעצמה אם רוצה. (מנחת תודה עמ' תנ"ב)

ההולך ליסקל ויכול להציל נפש

שמעתי ממו"ר דמי שנתחייב סקילה והוא עוסק עתה בהצלת נפש, יתכן דאין ממתנינים לו אלא הורגים אותו לאלתר, ואין שייכא כאן היתרא דפיקו"י דדוחה לכה"ת, דרצון התורה שיהרגוהו וחשיבא כנברא קטילא וכמאן דליתא. (עמ' צ"ז)

להורות שלא כהלכה מפני פיקוח נפש

הנה בדיני נפשות אם כולם אמרו חייב הרי זה פטור וכדאיתא בסנהדרין יז, א. ויש לדון אם כל הדיינים אמרו חייב ואחד מן הדיינים סובר דהוא זכאי, והנה אם יאמר כפי שסובר הרי עי"ז גורם שיהא חייב אבל אם יאמר ג"כ חייב הרי נמצא דיהא פטור. ומעתה לכאורה עלינו לומר דכיון דפקו"י דוחה לכל התורה, א"כ דיין זה שסובר שהנידון זכאי יהא חייב לומר שקר ולפסוק חייב כדי להצילו שלא ייהרג. אכן נראה דאינו כן דהמשפט לאלקים הוא וחייב כל דיין ודיין לומר כפי ההלכה הנראית לו ולא להתחכם כנגד דיני התורה והגם דמותר לחלל שבת כדי להצדיק את הצדיק ומי שדנים אותו למיתה ויש עדים במקום רחוק שיכולים להזים לעידי השקר מותר להם לחלל שבת כדי למהר ולהספיק לבוא לבית דין קודם שיהא מאוחר, דהוה ככל פקו"י דדוחה לכל התורה [עיין ביומא פה, ב, אבל להחיות אפילו מעל מזבחין] אבל הדיינים עצמם אסור להם לשנות הדין מכל מיני חשבונות דפקו"י אלא צריכים לדון כפי שקבעה התורה כן נראה מסברא הגם דלא מצאתי ראיה לזה, והצעתי הדבר קמיה מו"ר מרן הגרא"ל שטיינמן שליט"א ואמר דהדבר פשוט כדאמרן, וכן כתב לי הגר"ח קניבסקי שליט"א מסתבר שאסור לעשות כן. (עמ' צ"ט)

הרג יהודי במלחמת עולם הראשונה

מעשה ביהודי כשר וירא אלקים אשר במלחמת העולם הראשונה שירת כחייל בצבא הגרמני כשנלחמו כנגד הצבא הרוסי, וארע שהרג לחייל רוסי ובהיותו מפרפר אמר שמע ישראל, וביקש ממו"ר שיוורה לו היאך לתקן האיסור החמור של רציחה דיהודי. וענה לו מו"ר

שאין צריך כפרה כלל, כי החייל הנ"ל היה לו דין רודף שהרי רצה להורגו והגם דתרוייהו הוה רודפים אהדדי מ"מ חשיב רודף שהרי הרבה מבחורי ישראל הכשרים שירתו בצבאות נכר, והא כל קבוע כמחצה על מחצה, והדבר ידוע שבכל צבא יש מתי מעט יהודים והיאך יכולים היו להילחם ולהרוג ולא חששו שמא ישראל הוא האיש הלוחם כנגדו, אלא ע"כ דתרוייהו חשיבי רודפים אהדדי ויכול כאו"א להרוג לחבירו מדינא דרודף ע"כ שמעתי ממו"ר שליט"א. (עמ' ק"נ)

ספק רודף

יעוין בתוס' בע"ז יב בד"ה חד שהקשו היאך הוה קטיל אנטונינוס לעבדיו והלא שפיכות דמים היא מז' מצות, ותיצרו וי"ל שהיה ירא פן יודיעו הדבר אל השרים שהולך ללמוד תורה אצל רבי והיו גורמין להורגו ואמרין הבא להרגך השכם להורגו, הרי קמן דגם בספק רודף מותר להורגו דהא כתבו בתוס' דאנטונינוס רק חשש פן יודיעו העבדים זאת לשרים, והצעתי הראיה מהתוס' קמיה מו"ר מרן הגרא"ל שטיינמן שליט"א ואמר שדבר זה הינו חידוש רב וצריך לעיין אם א"א לפרש התוס' באופן אחר, והוסיף ואמר דבכל אופן מהתוס' רק חזינן דלנרדף שרי להורגו דחייך קודמין אבל לאדם אחר יהא אסור להרוג הרודף מספק, דמאי חזית להעדיף נפש הנרדף מנפש הרודף כיון דל"ה אלא ספק. (עמ' קנ"ג)

לא תעמוד על דם רעך בתפילה

אמר לי מו"ר מרן הגרא"ל שטיינמן שליט"א דלאו דלא תעמוד הוה בהשתדלות טבעית ולא בתפילה שהיא ענינא דשמיא. (עמ' ר"ד)

קטיעת אבר לינצל מאיסור

יש להתבונן כשידע אברהם שיקחו את שרה בית פרעה כשיבואו למצרים מ"ט לא אמר לה לחתוך לעצמה את אפה או אוזניה דבדואי שלא היו מהללים אותה לבית פרעה כשהיא בעלת מום גדול שכזה, [ולפי המדרש שהביא רש"י שהטמין אותה בתיבה א"ש דחשב אברהם שבכך תינצל ואין צורך להשחית לגופה] אמנם הדבר תלוי במה שנתבאר במק"א אם חייבת האשה להפסיד אבר מגופה כדי להציל עצמה מאונס דגילוי עריות, ויש להוסיף דאף אם נימא דבעלמא חייבת האשה בהכי ורק באונס דמיתה שריא מ"מ אין חיוב על האשה לחתוך לאבר מגופה כדי להינצל מהאסור, וכן אמר לי מו"ר שליט"א בעל אילת השחר והוסיף דגם אם נימא דחייב אדם להפסיד אבר כדי שלא לחלל שבת אבל זה ודאי שאם גוי כופהו לעבוד בשבת ואם לאו יהרגהו ויכול לחתוך לעצמו את ידו וממילא יפטור עצמו מהעבודה דאין חייב בהכי ואין מוטל על האדם לחבול בעצמו, שהרי בכל הדורות שהיו בחורי ישראל אנוסים להיות בצבאות נכר ולחלל שבת אם היו חותכים לאצבעותיהם היו נפטרים מהצבא ולא שמענו מעולם שהיו חייבים לעשות כן ע"כ דברי מו"ר שליט"א. (עמ' רי"ב)

והוסיף בזה טעם, או דחשיבא אונס ופטור משאר מצוות, עוד אפשר שמוזהר אדם שלא לחבול בעצמו וגם לצורך שלא יעבור איסור אין היתר לחבול בעצמו. (עמ' רנ"ט)

רשות להרוג את הרודף

כ' הרמב"ם בפ"א מרוצח ה"ט אף זו מצות לא תעשה שלא לחוס על נפש הרודף שנאמר לא תחוס עינך, ושמעתי ממו"ר הגרא"ל שטיינמן שליט"א דכל זאת היינו דאחרים חייבים להציל את הנרדף אבל על הנרדף עצמו ליכא להאי חיובא ואין מוטל עליו להציל את עצמו בנפש רודפו ול"ה אלא רשות. והוכיח כן מהא דאמרין בברכות סב,ב אמעשה דשאלו כשנכנס למערה להסך רגליו דחתך דוד לכנף מעילו, ואמר דוד לשאלו כשיצא מהמערה דמן התורה בן הריגה אתה שהרי רודף אתה והתורה אמרה הבא להרגך השכם להורגו אלא צניעות שהיתה בך היא שחסה עליך, ומוכח מהכא דלנרדף עצמו הוה רק רשות להרוג לרודף ולכן יכול היה דוד לחוס על שאלו ולא הרגו. אולם במקום שהרודף עומד עליו להורגו אז חייב הנרדף להרוג לרודפו. (עמ' רנ"ב)

שנים עם קיתון מים ואחד מעולף

אמרין ב"מ סב, א בקיתון של מים דחיי קודמין לחיי חברך, וכ' החזו"א יור"ד סי' ס"ט שהחיים דבעל הקיתון קודמין אף אם נמצאים ביד השני.

ויש להסתפק אם בעל המים התעלף, האם חייב השני להשקותו ולהחיותו, או דלמא דאדרבה חייך קודמין ושוא"ת, וחבירו ימות ואז יקח את המים.

ואמר רבנו שאין צריך להשקות המים לחבירו וחיי קודמין, דהנה החזו"א כ' דחייך קודמין היינו הבעלים של הקיתון ולא המוחזק, ובאילת השחר ב"מ סב, א העיר על החזו"א ממעין דבני העיר דחיייהם קודמין הגם שאינו שלהם, אלא דיתכן דהכל חדא הוא, וחייך קודמין היינו השולט על המים, והבעלים הם השולטים, ובמעין שאין לו בעלים, בני העיר שהמעין עובר דרכם הם השולטים, ובמקום שהבעלים אינם יכולים לשתות הקיתון ללא עזרת האחר, אין הם שולטים בקיתון כי אם השני שכוחו עימו. (עמ' ר"צ)

ברכה על מסירות נפש

הפתחי תשובה ביו"ד סימן קנ"ז אות ו' הביא להשלי"ה דהמוסר נפשו ברבים עקד"ה יברך אקב"ו לקדש שמו ברבים, וראיתי שהביאו דהגאון רבי אלחנן וסרמן ובנו הי"ד ברכו כן כאשר יצאו להריגה ע"י הנאצים. וקשה לי דהשלי"ה מיירי שהעכו"ם מצוהו לעבור על הדת או שיהרג וזה כשמוסר נפשו למיתה מקיים מצוה ומברך עליה כשאר כל ברכת המצוות וכמפורש שם בשל"ה, אבל הנאצים ימ"ש הרגו ליהודים בע"כ גם אם ח"ו יכפרו בדתם וא"כ מה מקום לברכה זאת.

ומו"ר הגרא"ל שטיינמן שליט"א אמר לי דצודקים אנו בדברינו ולא היה שום מקום לברכה בהריגות אלו ולא להאמין לדברי המספרים שאינם בר סמכא. (עמ' ער"ה)

להציל חבירו בחיי שעה ע"י הריגה

כתב רבנו שליט"א: בס"ד, ח' טבת תשס"ג. שאל הרה"ק ר' יוסף ארי' לורין שליט"א להסתפק בנכרי שרוצה להרוג אדם מישראל ויש שם ישראל אחר שעומד שם, ואומר הנכרי לישראל השני שאם הוא יתן לו סם המות שימות מזה בעוד שעה לא יהרגנו עכשיו, האם מותר לישראל ליתן את הסם המות כיון שירויח בזה שעה אחת של חיי חבירו, או לא דמ"מ בזה הוא רוצח את חבירו.

ולכא"נ נראה דאין היתר להרוג את חבירו בשביל חיי שעה, והגע עצמך אם יש שני בני אדם שרוצה נכרי להורגן ואומר הנכרי לראובן כי אם יהרוג הוא את שמעון לא יהרוג אותו רק אחר שעה, ואם לא יהרגנו יהרוג את שניהם מיד, האם יהא מותר לראובן להרוג את שמעון בשביל להרויח חיי שעה של עצמו, בודאי שלא, וא"כ מאי שנא חיי שעה של חבירו שהא מותר לרצוח בשביל זה.

והנה הא דהוצרכו הטעם דאסור לרצוח אפי' עי"ז יהרגו אותו, דבלא זה הי' מותר להרוג את חבירו כדי להציל את עצמו, משום דמחוייב לחיות מקרא דוחי בהם, לכן צריך הסברה דמאי חזית דדמא דידך סומק טפי דלכן המצוה דוחי בהם אינו דוחה איסור רציחה, אבל באופן דלהרוג חבירו בעי כדי שיחי' חיי שעה לא מצינו היתר גם בלי הטעם דדמא דידך סומק טפי, ממילא אין שום היתר להרוג את חבירו אפילו אם עי"ז ירויח חיי שעה.

חזר השואל ושאל דהא וחי בהם נאמר גם בנוגע לחיי שעה דהא מחללין שבת כדי להציל חיי שעה.

תשובה, אכתוב לך מהרהורי לבי אע"פ שאין לי ראיה מוכרחת, הנה מותר לעשות נתוח אע"פ שעצם הנתוח מסכן חיי האדם, כיון שכך ראינו שבטבע זה עושה הרבה פעמים הצלה, היינו שהנתוח סיבה להתרפא אבל אין לעשות דבר שאין הטבע מחייב את זה. והנה בזמן האחרון עושים השתלת לב ומוציאים את הלב מהאדם כדי לרפאותו אע"פ שבעצם הורגין אותו זמנית, אבל כיון שהוחזק בדרכי רפואה שזה יגרום רפואה מותר לעשות את זה, אבל אין זה מדרכי הטבע שנעשה דבר אין לו שום שייכות להצלה כגון לשנות רעל שזה הריגה אף שבמקרה זה יציל את חבירו, כיון שהדבר מצד עצמו הוא עושה הריגה ואין זה רפואה שמצד טבע הדבר, וכהאי גוונא אין בזה היתר לעשות.

והנה כמו דאמרין מאי חזית דדמא דידך סומק טפי דלמא דמא דחברך סומק טפי, ה"נ באם אומרים הרוג את ראובן ואם לא תהרוג אותו אהרוג את שמעון ג"כ, אמרין מאי חזית דדמא דפלוגי סומק טפי ואסור להחליף א' במקום השני, לכן אפי' עי"ז יציל חיי שעה אין היתר כיון דלהמית אדם אינו מעשה הצלה דאינה הצלה טבעית. [מה שהוצרכתי לזה הוא כדי להסביר למה מותר לעשות נתוח שבזה מסכן חיי האיש, משום דרפואה טבעית לא מקרי הריגה רק רפואה משא"כ מה שאינו טבעי מקרי הריגה לא הצלה].

ומשא"כ אם יאמר הנכרי לישראל אם אתה תחלל שבת לא אהרוג פלוגי, ואם לא תחלל אהרוג את פלוגי, צריך לחלל שבת, לכן גם לחיי שעה מותר אע"ג דאי"ז הצלה טבעית כיון דאי"ז נוגע לפעולת הריגה.

והוסיף רבנו שלאחר כל הדברים עדיין צריכים יותר ביאור וזה ענין קשה.

ולענין הספק אם מותר לאדם לשנות רעל כדי להציל את עצמו, אמר רבנו, בזה י"ל דמותר, וה"ה אם אדם נמצא בבית גבוה ויש שם נכרי שרוצה להורגו, ואם יקפוץ למטה יהא פצוע קשה וימות לאחר שעה דמותר לו לקפוץ, אבל י"ל שאינו חייב בהכי ולא הוי אלא רשות. (עמ' רס"ב)

הרוגים על שם קדשך

כותב הרב יחזקאל יצחק ווארהפטיג שליט"א, בתפלת אבינו מלכנו, אנו אומרים אבינו מלכנו עשה למען הרוגים על שם קדשך, אבינו מלכנו עשה למען טובחים על יחודך. וצריך ביאור בכפילות הדברים. ושאלתי את מרן הגראי"ל שטיינמן שליט"א וא"ל דחד קאי על היכא שמחוייב למסור נפשו כגון בגי' עבירות ובשעת השמד או בפרהסיא אפי' על כל עבירות, והשני קאי על אותם שמוסרים נפשם על קדושת ה' לפנים משורת הדין שלא לעבור על שאר העבירות אפילו היכא שאינו מחוייב למסור נפשו כמבואר בשו"ע יו"ד סימן קנ"ז סעיף א' דפסק המחבר כשיטת התוס' דשפיר דמי לעשות כן, והקשה על עצמו דאכתי לא מתיישב לשיטת הרמב"ם בפ"ה מהלכות יסודי התורה ה"ד שכתב שכל מי שנאמר בו יעבור ואל יהרג ונהרג ולא עבר הרי זה מתחייב בנפשו. (נתיבות התורה ח"ח עמ' תקל"ה)

חילול שבת בפיקוח נפש

סיפר רבנו שליט"א שבעודו בחור נשלח כמה פעמים ע"י הגב' רעכה שטרנבוך לבתי כלא בשוויץ שבהם נתונים היו במעצר פליטים שעמדו להישלח חזרה לגאסטאפן, ורבנו העביר להם דרכונים מזויפים וכך ניצלו חייהם, ובאחד השליחויות הללו נסע בשבת קודש, וחילל את השבת מדין פיקוח נפש. (ס' איככה אוכל וראיתי עמ' 237)

הלכתא רבתא לשבתא

משיעורי הגאון רבי בן ציון פלמן שליט"א

להחזיר כיסוי לקדירה

הנה קדירה שהוריד הכיסוי ממנה ונתנו ע"ג השיש ואח"כ רוצה להחזירה מנהג העולם להחזיר, ולכאורה הרי כשהכיסוי מונח ע"ג השיש הוי דינו ככשל"א כיון דעתה אינו משמש לאוכל ולא בטל לו וא"כ ההיתר להחזירו הוא כדין כשל"א לצורך גופו, והיכי שרי הא שפיר יכול לכסות הקדירה בצלחת וכיו"ב ובכה"ג לא שרי כשל"א, והגר"נ קרליץ שליט"א אמר דזה הוה כהמשך השימוש אחר שדעתו להחזיר. והגראי"ל שטיינמן שליט"א אמר דע"י הכיסוי נשמר החום וגם מועיל טפי שלא יבואו נמלים וכיו"ב ולא דמי לקרבן פסח שהתוצאות שוות ביד או בכלי. (עמ' רנ"ט)

יומא דהילולא – הגאון רבי אי"ש ברמן זצ"ל – נלב"ע כ"ג טבת תשס"ג

הגרא"ש שהיה עילוי מופלא, ולמד אצל רבנו בישיבה לצעירים, ונחרטו השיעורים אצלו לשנים רבות. ופעם שוחח בלימוד עם אחיו ר' יוסף ואמר שיש ר"ן בשבועות על הסוגיא הזו, וכשנשאל מתי למד את הר"ן הזה, ואמר שזוכר כשלמד אצל רבנו בישיבה לצעירים מסכת שבועות עם ראשונים. (ועלה האיש עמי רכ"ח)

ואתה קדוש – יושב

בהיותו בחור בישיבה קטנה בפונביז' הוא למד אצל רבנו שליט"א, והוא כבר י"ג שנים. כשהיה רבנו פורש לחדרו לנוח קמעה לפני אמירת השיעור ביקש ממנו שיהיה אחראי להעירו, וכשהיה בא להעירו היה מדבר עמו בלימוד. ורבנו מזמינו בחיבה לשבת ואומר לו "ואתה קדוש – יושב". (שם עמי רע"ו)

יומא דהילולא – המשגיח רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל – נלב"ע כ"ד טבת תשי"ד

רבנו כמה פעמים זכה לשמוע את הרב דסלר זצ"ל וסיפר כמה ענינים ממנו, ונביא בזה כפי המובא בספר 'מחנך לדורות' תולדות

הגרא"א דסלר זצ"ל

הדרשה במנוטרי

בתו של אחיו הגאון רבי חיים גדליה דסלר, מרת דבורה, נישאה במנוטרה לר' אליהו אולשטיין מבחירי ישיבת טלז, מסדר הקידושין היה הגרא"א דסלר שהגיע במיוחד מלונדון למנוטרה אשר בשוויץ בכדי להשתתף בשמחת החתונה. רבנו שליט"א ששהה בתקופה זו במנוטרה נוהג לציין את הדרשה המופלאה ששמע מהגרא"א דסלר במעמד העליה לתורה בביאור הפס' מהפטרות בפרשת בלק הגיד לך אדם מה טוב וגו'". (ח"א עמ' 338)

עומק השיחות

רבנו שליט"א התבטא פעם, שהשיחות שאמר הגרא"א זצ"ל בישיבה אף שגרמו התפעלות וחיוזוק גדול לציבור מ"מ לא היה מי שהבין דבריו עד סוף דעתו ואולי רק הגאון האדיר ר' שמואל רוזובסקי זצ"ל וכ"א הבין כפי דרגה דלילה. (רבי יוסף שטיגל שליט"א בסה"ז מכתב מאליהו ח"ב עמ' תכ"ב)

נסיון העושר

בנישואי בן דודו הרב שמחה זיסל דסלר שהיה קרובו היחיד בארץ ישראל והיה קשור עמו באהבת נפש, נתבקש הגרא"א דסלר לשאת דברים בתחילה הוא טען כי אין במעמד שכזה את הכובד ראש הראוי לדברי תורה, אך כשהפצירו בו רבי אייזיק שר ורבי יחזקאל סרנא נעמד לדבר, בסיום דבריו אמר שברצונו לברך מעומקא דליבא את בן דודו עם זוגתו הנכבדה לבית טיקטין שלא יכירו לעולם את נסיון העושר.

הדברים נפלו על השומעים כרעם ביום בהיר, רבנו שליט"א שנכח באותו מעמד מספר, כי היה נוכח שם גם רבי אהרן וינשטיין בעל ה'דרכי אהרן', אשר התקומם למשמע הדברים, הוא ציטט גם בשם רבי ישראל סלנטר שאמר על בני משפחת דסלר בדורות שעברו כי הם קונצנמאכערס והם יודעים להתמודד גם עם נסיון העשירות, אך הגרא"א דסלר נותר איתן בדעתו. (ח"א עמ' 217-218)

זקוקים להרב דסלר

רבנו שליט"א מספר בשם רבי שלמה ברמן זצ"ל, פעם נכנס אל מרן החזון איש ז"ל מדריך מוסד בתי אבות לילדים ניצולי השואה וביקש ממנו שנצרך לאישיות רוחנית שתחדיר בילדים יראת שמים ומדות טובות, והוסיף ואמר למשל כדוגמת הגרא"א דסלר ומרן ז"ל ענה לו הרבה מקומות צריכים כזה אישיות אבל מה לעשות שיש רק אדם אחד כזה. (אעלה תמר עמ' ע"ז)

שיחה אחרי יובל

בשנת היובל להסתלקותו של הגרא"א דסלר נשא תלמידו רבי יעקב אדלשטיין שליט"א דברים לזכרו בכולל ערב מכתב מאליהו שנוסד על שמו ולזכרו של הגרא"א דסלר. כאשר במעמד זה סיפר ששמע שמועה על פיה רבי איסר זלמן היה נוהג לשאת דבריו מדי שנה ביום היארצייט של רבו הנצי"ב מוואליזין אולם אחרי חמישים שנה הפסיק ממנהגו, באמרו כי כבר אין בכך צורך, שכן חמישים שנה זו תקופה של ושבתם איש אל אחוזתו, וכבר נגמרו כל התיקונים ושוב אין צורך ללמוד משניות לעילוי נשמתו.

אמנם רבנו שליט"א שנכח במעמד הנ"ל ונשא שיחה ג"כ לעילוי נשמתו, העיר כי לעולם ניתן וצריך להוסיף זכויות לנפטרים והזכיר מה שאמרו בטור כי פסוקי הצדקתן צדק, הנאמרים במנחה בשבת הם לצידוק הדין על משה רבנו ודוד שנפטרו בשבת. (ח"ב עמ' 490-491, וראה בקובץ רשימות מהועד ח"א עמ' 8)

החזירנו בתשובה שלימה

אמר רבנו, מה שאומרים בתפילה החזירנו בתשובה שלימה לפניך ולא אליך. בשם הגרא"א דסלר פירשו דלפניך היינו כמש"כ הרמב"ם הל' תשובה פ"ב ה"ב ומה היא התשובה וכו' ויעיד עליך יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם עכ"ד. והעיר רבנו דאמנם מצינו גם שאומרים אבינו מלכנו חטאנו לפניך ועל חטא שחטאנו לפניך. (נתיבות התורה ח"ח עמ' תקל"ה) (ימלא פי תהלתך תפילה עמ' קצ"ב)

הדברים יוצאים ללא מטרת רווח, ואפשר לצלם לזיכוי הרבים בלבד, להערות הארות הוספות מנויים ורעיונות ניתן לפנות keailtarog@gmail.com

[לתרומות והפצה בבני ברק ניתן לפנות ל 0548467367 בשעות בין הסדרים](mailto:keailtarog@gmail.com)